

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ขอบเขตของการวิจัย
4. วิธีการดำเนินการวิจัย
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อประมวลข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้ปกครองนักเรียนของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอแกลง อำเภอกันทรวิชัย อำเภอโกสุมพิสัย อำเภอกุดรัง อำเภอเขียงยืน และกิ่งอำเภอชื่นชม จำนวนทั้งสิ้น 51,930 คน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ 21,284 คน และสถานศึกษาขนาดเล็ก 30,646 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2538 : 187) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 381 คน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 381 ฉบับ จำแนกเป็นแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 106 ฉบับ และเป็นแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนของสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 275 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 381 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์
2. แบบสอบถามตอนที่ 1 สภาพทั่วไปและภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (f) และร้อยละ (%)
3. แบบสอบถามตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแต่ละงานเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยอาศัยเกณฑ์เฉลี่ยของลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในภารกิจแต่ละงานของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test)

5. วิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (f) และร้อยละ (%)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการสำรวจบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 แบบสอบถามดังกล่าวประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นคำถามปลายเปิด

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 381 คน จำแนกเป็นผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 275 คน (72.2%) และสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 106 คน (27.8%)

2. บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏว่าบทบาทการมีส่วนร่วมในด้านการบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.41$) รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.40$) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.30$) และด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 3.29$) ดังรายละเอียดดังนี้

2.1 บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และมีอยู่ในระดับมาก 3 ข้อคือ การให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.68$) การร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้น ($\bar{X} = 3.56$) และการมีส่วนร่วมในการจัดหาหนังสือเรียนให้แก่นักเรียน ($\bar{X} = 3.51$)

2.2 บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนด้านการบริหารงบประมาณ ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเสนอปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ($\bar{X} = 3.37$) ศึกษาการเสนอแนะแนวทางการใช้เงินของสถานศึกษาให้บังเกิดผลคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.35$) และการร่วมบริจาคเงิน วัสดุ อุปกรณ์ แรงงานที่สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.33$)

2.3 บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนด้านการบริหารงานบุคคล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และมีอยู่ในระดับมาก เพียงข้อเดียวคือการร่วมค้นหาผู้มีความรู้ความสามารถในท้องถิ่นเข้าร่วมให้การศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.76$)

2.4 บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนด้านการบริหารงานทั่วไป ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และมีอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การปกป้องดูแลนักเรียนให้พ้นจากภัยสารเสพติดหรือภัยสังคมด้วยวิธีป้องกันที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.62$) การร่วมจัดหาปัจจัยพื้นฐานให้นักเรียน เช่น อาหาร เครื่องเขียน แบบเรียน เสื้อผ้า เพื่อจัดอุปสรรคในการเรียน ($\bar{X} = 3.58$) การส่งเสริมปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม วินัย จิตสำนึกด้านประชาธิปไตย และการอนุรักษ์ ($\bar{X} = 3.54$) และการร่วมรณรงค์ ส่งเสริม ช่วยเหลือเด็กนักเรียนด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษา ($\bar{X} = 3.53$)

2.5 บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป และมี 3 ด้านที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามขนาดสถานศึกษาทุกด้านแล้ว พบว่า ค่าเฉลี่ยของสถานศึกษาขนาดเล็กสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ ทุกด้าน

3. ข้อเสนอแนะในบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน

3.1 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกของด้านบริหารวิชาการ คือ ผู้ปกครองนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานด้านวิชาการของสถานศึกษา (21.8 %) ให้จัดการเรียนการสอนอย่างเข้มข้นมากขึ้น (16.4 %) ควรจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างพอเพียง (14.5 %) และผู้ปกครองนักเรียนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด (14.5 %)

3.2 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกของด้านบริหารงบประมาณ คือ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ (25.0 %) ควรมีความร่วมมือจัดกิจกรรมสนับสนุนการบริหารงบประมาณ จัดให้มีการบริจาคเงิน อุปกรณ์ (23.0 %) ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้าใจ (13.5 %) และมีงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหาร (13.5 %)

3.3 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกของด้านบริหารงานบุคคล คือ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคลากร (35.9 %) บุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละสาขาวิชาไม่เพียงพอ (28.2 %) ควรมีการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล (12.8 %) และควรให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการดำเนินงานของครู (12.8 %)

3.4 ข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกของด้านบริหารงานทั่วไป คือ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษามากขึ้น (20.0%) ควรส่งเสริมงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนให้มากขึ้น (18.0 %) และควรมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน (16.0 %)

อภิปรายผล

จากผลการสรุปการวิจัยบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามกรอบแนวคิดภารกิจงานตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคลากร และด้านบริหารงานทั่วไป มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้าน ปรากฏว่าบทบาทการมีส่วนร่วมในด้านการบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานงบประมาณ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานและสอดคล้องกับ ธงชัย บุญเรือง (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้าน ปรากฏว่าสภาพการมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ส่วนภัทรภรณ์ นันทวงศ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครลำปาง พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมในการดูแลสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย และเพ็ญศรี สมร่าง (2544 : 76) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ พวงทอง ลักษณะภักดิ์ (2546 : บทคัดย่อ) พบว่า โดยภาพรวมผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญร่วมมือสนับสนุนในกิจกรรมด้านวิชาการในระดับมาก โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีความพึงพอใจมากที่ได้ร่วมกิจกรรม แต่ในด้านอื่น ๆ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับน้อย

การที่ผู้ปกครองนักเรียนของสถานศึกษาขนาดเล็กมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองนักเรียนของสถานศึกษาขนาดใหญ่ในทุกด้านนั้น น่าจะมีผลมาจากสถานศึกษาขนาดเล็กเกือบทั้งหมดตั้งอยู่ในชุมชนชนบท ซึ่งชุมชนชนบทนั้นมีจุดแข็งที่สำคัญคือ การรวมตัวกันของคนในชุมชนเป็นกลุ่มก้อนมากกว่าชุมชนเมือง และวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนชนบทเป็นไปอย่างเรียบง่าย ไม่ต้องรีบเร่งเหมือนกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนเมือง อีกทั้งชุมชนชนบทก็มีความใกล้ชิดกับสถานศึกษามากกว่าชุมชนเมือง ทำให้การติดต่อประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนเป็นไปได้ง่ายและสะดวกกว่า

2. บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป และมี 3 ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาทุกด้านแล้ว พบว่า ค่าเฉลี่ยของสถานศึกษาขนาดเล็กสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ทุกด้าน ซึ่งขัดแย้งกับ กรชกร ชวติ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีนักเรียนในโรงเรียนขนาดแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1.1 ควรมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากขึ้น
- 1.2 ควรมีการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- 1.3 สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 1.4 สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบความเคลื่อนไหวด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 2.1 ควรนำข้อสนเทศที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน
- 2.2 โรงเรียนควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการกระจายความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนให้ครอบคลุมทุกกลุ่มบุคคล เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในทุกชั้นตอนและในรูปแบบต่าง ๆ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรเร่งรัด ดำเนินการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วยรูปแบบต่าง ๆ

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาความต้องการในบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นที่มีลักษณะของประชากรแตกต่างกับประชากรที่ได้ทำการวิจัยครั้งนี้

3.2 ควรมีการศึกษาการพัฒนาบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนในประเด็นการมีส่วนร่วมในระดับปานกลางและระดับอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University